

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično gonjenje
lica odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-03-69-AR65.5

Datum: 7. januar 2010.

Original: engleski

PRED DEŽURNIM SUDIJOM

Rešava: sudija Christoph Flügge, dežurni sudija

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 7. januara 2010.

TUŽILAC

protiv

JOVICE STANIŠIĆA

I

FRANKA SIMATOVIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO HITNOM ZAHTEVU ODBRANE DA ULOŽI ŽALBU
NA ODLUKU PRETRESNOG VEĆA OD 18. DECEMBRA 2009. GODINE
PO HITNOM ZAHTEVU STANIŠIĆEVE ODBRANE ZA PRIVREMENO
PUŠTANJE NA SLOBODU**

Tužilaštvo:

g. Dermot Groome

Branioci g. Stanišića:

g. Geert-Jan Alexander Knoops

g. Wayne Jordash

Branioci g. Simatovića:

g. Mihajlo Bakrač

g. Vladimir Petrović

Prevod

1. Ja, Christoph Flügge, sudija Međunarodnog suda za krivično gonjenje lica odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud), trenutno postupajući u svojstvu dežurnog sudije, u skladu s članom 28 Pravilnika o postupku i dokazima (dalje u tekstu: Pravilnik), rešavam po Hitnom zahtevu odbrane da uloži žalbu na Odluku Pretresnog veća od 18. decembra 2009. godine po Hitnom zahtevu Stanišićeve odbrane za privremeno puštanje na slobodu, s javnim Dodatkom A, zavedenom 22. decembra 2009. godine (dalje u tekstu: Žalba), po Odgovoru tužilaštva na Žalbu na odluku Pretresnog veća da ne odobri privremeno puštanje na slobodu i Zahtevu za izvođenje dodatnih dokaza na osnovu pravila 115, zavedenom 4. januara 2010. godine (dalje u tekstu: Odgovor i Zahtev za izvođenje dodatnih dokaza), po Replici odbrane na Odgovor tužilaštva na Žalbu na odluku Pretresnog veća da ne odobri privremeno puštanje na slobodu i Zahtev za izvođenje dodatnih dokaza na osnovu pravila 115, zavedenoj 6. januara 2009. godine (dalje u tekstu: Replika), i ovim donosim odluku.

I. KONTEKST

2. Dana 9. decembra 2009. godine Jovica Stanišić (dalje u tekstu: žalilac, odnosno odbrana) podneo je zahtev za privremeno puštanje na slobodu od 16. decembra 2009. do 15. januara 2009. godine "ili na kraći period", u kom, između ostalog, tvrdi da će privremeni boravak na slobodi verovatno biti od koristi za optuženog i da će Vojnomedicinska akademija u Beogradu (dalje u tekstu: VMA) obezbediti kontinuitet lekarske nege optuženog.¹ Tužilaštvo je 10. decembra 2009. godine odgovorilo da žaliočev zahtev treba odbiti, između ostalog i zbog toga što lični problemi navedeni u prilog zahtevu nisu adekvatni da bi opravdali privremeno puštanje na slobodu, što žaliočevo zdravstveno stanje ne zahteva privremeno puštanje na slobodu i što VMA, nasuprot onom što odbrana tvrdi, nije u stanju da obezbedi žalioocu kontinuiranu lekarsku negu, niti da redovno izveštava Veće.² Dana 18. decembra 2009. godine Pretresno veće

¹ *Tužilac protiv Jovice Stanišića i Franka Simatovića*, predmet br. IT-03-69, Hitni zahtev Stanišićeve odbrane za privremeno puštanje na slobodu, s javnim dodacima A–C i poverljivim Dodatkom D, 9. decembar 2009. godine (dalje u tekstu: Prvobitni zahtev), v. na primer par. 11–12, 15.

² *Tužilac protiv Jovice Stanišića i Franka Simatovića*, predmet br. IT-03-69, Odgovor tužilaštva na Treći hitni zahtev Stanišićeve odbrane za privremeno puštanje na slobodu, 10. decembar 2009. godine, par. 2.

Prevod

donelo je Odluku po Hitnom zahtevu Stanišićeve odbrane za privremeno puštanje na slobodu (dalje u tekstu: Pobjijana odluka), u kojoj je odbilo žaliočev zahtev za privremeno puštanje na slobodu.

II. STANDARDI PREISPITIVANJA

3. Interlokutorna žalba nije preispitivanje odluke pretresnog veća *de novo*.³ Prema ranijoj oceni Žalbenog veća, odluke pretresnog veća na osnovu pravila 65 o privremenom puštanju na slobodu jesu odluke na osnovu diskrecionog prava.⁴ Prema tome, relevantna provera nije da li se Žalbeno veće slaže sa tom diskrecionom odlukom, nego da li je pretresno veće prilikom njenog donošenja pravilno primenilo svoje diskreciono ovlašćenje, konkretno, da li je "uzelo u obzir sve relevantne čimbenike za koje se očekuje da ih pretresno vijeće koje razumno postupuje uzme u obzir prije donošenja odluke".⁵

4. Da bi s uspehom osporila neku diskrecionu odluku u vezi s privremenim puštanjem na slobodu, strana u postupku mora da pokaže da je pretresno veće načinilo primetnu grešku kojom je ona oštećena.⁶ Žalbeno veće će poništiti samo onu odluku Pretresnog veća o privremenom puštanju na slobodu za koju se utvrdi (a) da se zasniva na netačnom tumačenju važećih pravnih odredbi; (b) da se zasniva na očigledno netačnom

³ V. na primer *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-AR65.11, Odluka po Praljkoj žalbi na odluku Pretresnog vijeća u vezi s privremenim puštanjem na slobodu od 2. decembra 2008, 17. decembar 2008. godine, par. 4 (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Praljak*, gde se poziva na *Tužilac protiv Haradinaja i drugih*, predmet br. IT-04-84-AR65.2, Odluka po Interlokutornoj žalbi Lahija Brahimija na Odluku Pretresnog veća kojom se odbija njegovo privremeno puštanje na slobodu, 9. mart 2006. godine (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Brahimaj*), par. 5; *Tužilac protiv Stanišića*, predmet br. IT-04-79-AR65.1, Odluka po Interlokutornoj žalbi tužilaštva na Odluku o privremenom puštanju na slobodu optuženog Miće Stanišića, 17. oktobar 2005. godine (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Stanišić*), par. 6; *Tužilac protiv Boškskog i Tarčulovskog*, predmet br. IT-04-82-AR65.2, Odluka po Žalbi Ljube Boškskog u vezi s privremenim puštanjem na slobodu, 28. septembar 2005. godine, par. 5).

⁴ V. na primer *Tužilac protiv Jadranka Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74, Odluka po Zahtevu optuženog Praljka za privremeno puštanje na slobodu, 25. jul 2008. godine, par. 6; *Tužilac protiv Vujadina Popovića i drugih*, predmet br. IT05-88-AR65.2, Odluka po Interlokutornoj žalbi odbrane na Odluku Pretresnog veća kojom se odbija Zahtjev Ljubomira Borovčanina za privremeno puštanje na slobodu, 30. jun 2006. godine, par. 5; *Tužilac protiv Milana Milutinovića i drugih*, predmet br. IT-05-87-AR65.2, Odluka po Interlokutornoj žalbi na odbijanje privremenog puštanja na slobodu tokom zimske pauze (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Milutinović*), par. 3.

⁵ V. na primer Odluku u predmetu *Praljak*, par. 4; *Tužilac protiv Gotovine i drugih*, predmet br. IT-06-90-AR65.1, Odluka po Žalbi Ante Gotovine na odbijanje privremenog puštanja na slobodu, 17. januar 2008. godine, par. 5; Odluka u predmetu *Milutinović*, par. 3; *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-AR65.2, Odluka po Interlokutornoj žalbi odbrane na Odluku Pretresnog vijeća kojom se odbija Zahtjev Ljubomira Borovčanina za privremeno puštanje na slobodu, 30. jun 2006. godine, par. 5.

⁶ Odluka u predmetu *Praljak*, par. 5 (fusnote izostavljene).

Prevod

zaključku o činjenicama; ili (c) da je toliko nepravedna ili nerazumna da predstavlja zloupotrebu diskrecionog ovlašćenja Pretresnog veća.⁷ Žalbena veće će takođe razmotriti da li je pretresno veće pridalo težinu spoljnim ili irelevantnim faktorima ili pak prilikom donošenja svoje odluke nije pridalo težinu ili dovoljnu težinu relevantnim faktorima.⁸

III. MERODAVNO PRAVO

A. Pravilo 65

5. Prema pravilu 65(B) Pravilnika, veće može da odobri privremeno puštanje na slobodu ako se uveri u to da će se optuženi, ako bude pušten na slobodu, pojaviti na suđenju i da neće predstavljati opasnost za žrtve, svedoke ili druge osobe; i to tek nakon što je zemlji domaćinu i državi u koju optuženi traži da bude pušten dalo priliku da se izjasne.⁹ Ako se pretresno vijeće uvjeri da su ispunjeni uslovi iz pravila 65(B) Pravilnika, ono ima diskreciono pravo da odobri ili odbije zahtjev optuženog za privremeno puštanje na slobodu.¹⁰

6. Kad ocenjuje da li su zadovoljeni uslovi pravila 65(B), pretresno veće mora da razmotri sve relevantne okolnosti za koje bi se očekivalo da će ih pretresno veće koje razumno postupa uzeti u obzir pre donošenja odluke. Ono, zatim, mora dati obrazloženo mišljenje u kojem će izneti svoj stav o tim relevantnim okolnostima.¹¹ Od pretresnog veća se traži da oceni te okolnosti, i to ne samo okolnosti u trenutku kada se donosi odluka o

⁷ *Ibid.*

⁸ *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-AR65.7, Odluka po Interlokutornoj žalbi Vujadina Popovića na Odluku po Popovićevom Zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu, 1. jul 2008. godine (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Popović*), par 6; *Tužilac protiv Jovice Stanišića i Franka Simatovića*, predmet br. IT-03-69-AR65.4, Odluka po Žalbi tužioca na Odluku o privremenom puštanju na slobodu i zahtevima za izvođenje dodatnih dokaza na osnovu pravila 115, zavedena na poverljivom osnovu 26. juna 2008. godine (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Stanišić i Simatović* o privremenom puštanju na slobodu od juna 2008. godine), par. 4.

⁹ Odluka u predmetu *Praljak*, par. 6; Odluka u predmetu *Brahimaj*, par. 6.

¹⁰ V. na primer *Tužilac protiv Jadranka Prlića*, predmet br. IT-04-74-AR65.19, Odluka po Žalbi tužilaštva na Odluku Pretresnog vijeća za privremeno puštanje na slobodu optuženog Praljka, zavedena na poverljivom osnovu 17. decembra 2009. godine, par. 7; *Tužilac protiv Ante Gotovine i drugih*, predmet br. IT-06-90-AR65.3, Odluka po žalbi Ivana Čermaka na odluku po njegovom zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu, zavedena na poverljivom osnovu 3. avgusta 2009. godine, par. 6.

¹¹ *Tužilac protiv Vujadina Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-AR65.2, Odluka po Interlokutornoj žalbi odbrane na Odluku Pretresnog veća kojom se odbija Zahtjev Ljubomira Borovčanina za privremeno puštanje na slobodu, 30. jun 2006. godine (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Borovčanin* od 30. juna 2006. godine), par. 8.

Prevod

privremenom puštanju na slobodu, nego i u onoj meri u kojoj se to može predvideti, u vreme očekivanog povratka optuženog na Međunarodni sud.¹² Koji su to relevantni faktori, kao i koliku im težinu treba pridati, zavisi od konkretnih okolnosti u svakom predmetu.¹³ Razlog je to što odluke o privremenom puštanju na slobodu zavise od činjenica u datom predmetu i što se svaki predmet razmatra pojedinačno, u zavisnosti od konkretnih prilika svakog optuženog.¹⁴

B. Pravilo 115

7. Na osnovu pravila 115 Pravidnika, strana u postupku može podneti zahtev da pred Žalbenim većem izvede dodatne dokaze. Žalbeno veće je ranije konstatovalo da pravilo 115 važi ne samo za žalbe na presudu nego i za interlokutorne žalbe, uključujući interlokutorne žalbe na odluku o privremenom puštanju na slobodu.¹⁵

8. Da bi dodatni dokazi bili prihvatljivi na osnovu pravila 115, strana koja podnosi zahtev mora pokazati da: (1) dotični dokazi nisu bili dostupni tokom postupka pred pretresnim većem i da nisu mogli biti otkriveni primenom dužne revnosti; (2) da su relevantni za neko bitno pitanje; (3) da su verodostojni; i (4) da su mogli biti odlučujući faktor prilikom donošenja odluke na suđenju.¹⁶ Strana koja podnosi zahtev mora takođe precizno navesti konkretan zaključak pretresnog veća o činjenicama na koji se odnose

¹² *Tužilac protiv Gotovine i drugih*, predmet br. IT-06-90-AR65.1, Odluka po Žalbi Ante Gotovine na odbijanje privremenog puštanja na slobodu, 17. januar 2008. godine (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Gotovina*), par. 8; Odluka u predmetu *Stanišić*, par. 8.

¹³ Odluka u predmetu *Stanišić*, par. 8; Odluka u predmetu *Gotovina*, par. 8.

¹⁴ *Tužilac protiv Boškoscog i Tarčulovskog*, predmet br. IT-04-82-AR65.1, Odluka po Interlokutornoj žalbi na Odluku Pretresnog veća da se odbije Zahtev Johana Tarčulovskog za privremeno puštanje na slobodu, 4. oktobar 2005. godine, par. 7.

¹⁵ Odluka u predmetu *Stanišić i Simatović* o privremenom puštanju na slobodu od juna 2008. godine, par. 5; v. takođe *Tužilac protiv Jovice Stanišića i Franka Simatovića*, predmet br. IT-03-69-AR.65.1 i IT-03-69-AR65.2, Odluka po Molbi tužilaštva da na osnovu pravila 115 predoči dodatne dokaze u vezi sa Žalbom protiv privremenog puštanja na slobodu, 11. novembar 2004. godine, par. 4–7.

¹⁶ V. pravilo 115(B) Pravidnika.

Prevod

dotadni dokazi¹⁷ i sa dovoljno jasnosti precizirati uticaj koji su dotični dokazi mogli imati na odluku pretresnog veća.¹⁸

IV. ARGUMENTI

1. Argumenti odbrane

9. Odbrana tvrdi da "nijedna razumna instanca ne bi, donoseći odluku na osnovu relevantnih lekarskih nalaza, zaključila da bi privremeno puštanje na slobodu predstavljalo prevelik rizik po zdravlje optuženog, a time i po postupak koji je u toku".¹⁹ Kako odbrana tvrdi, Pretresno veće nije "poklonilo pažnju niti je pridalo odgovarajući značaj" lekarskim nalazima koji pokazuju da je rizik od pogoršavanja žaliočevog zdravlja tokom kratkog perioda u kom bi on bio pušten na slobodu neznatan, a da bi, čak i da do toga dođe, taj problem bio rešiv.²⁰ Između ostalog, odbrana u tom smislu pominje da Pretresno veće nije ni navelo ni stavilo u kontekst mišljenje nadležnog lekara, koji je podneo izveštaj ispred tima lekara u PJUN-u.²¹ Osim toga, odbrana tvrdi da je Pretresno veće tražilo nemoguće ako je očekivalo da lekar koji je zamenjivao nadležnog lekara isključi mogućnost da se žaliočevo zdravstveno stanje neće pogoršati tokom privremenog boravka na slobodi i da je tome pridalo prevelik značaj kad je odlučilo da odbije zahtev.²² Odbrana tvrdi da je Pretresno veće, osim toga, pridalo neopravdano velik značaj "starim" lekarskim nalazima iz perioda od 2008. do marta 2009. godine, a da je trebalo da se osloni na nalaze koje je dostavio sadašnji tim lekara, koji je, otkako se žalilac vratio u

¹⁷ V. Pravilo 115(A) Pravilnika; v. Odluka u predmetu *Stanišić i Simatović* o privremenom puštanju na slobodu od juna 2008. godine, par. 6; v. takođe *Tužilac protiv Ramusha Haradinaja i drugih*, predmet br. IT-04-84-AR65.1, Poverljiva odluka po Zahtevu tužioca za izvođenje dodatnih dokaza u vezi sa Žalbom na Odluku o ponovnoj proceni, 10. mart 2006. godine, par. 11.

¹⁸ V. Odluka u predmetu *Stanišić i Simatović* o privremenom puštanju na slobodu od juna 2008. godine, par. 6; v. takođe *Tužilac protiv Zorana Kupreškića i drugih*, predmet br. IT-95-16-A, Presuda, 23. oktobar 2001. godine, par. 69; v. takođe *Tužilac protiv Željka Mejakića i drugih*, predmet br. IT-02-65-AR11bis.1, Odluka po Zajedničkom zahtjevu odbrane da se u spis uvrste dodatni dokazi na osnovu pravila 115 predočeni Žalbenom vijeću, 16. novembar 2005, par. 10

¹⁹ Žalba, par. 15(i).

²⁰ Žalba, par. 15(ii).

²¹ Žalba, par. 17 i fusnota 51, u kojoj se ukazuje na par. 9. Skrećem pažnju na to da se odbrana u par. 9 Žalbe uglavnom poziva na mišljenje dr Rowella, lekara koji je privremeno zamenjivao nadležnog lekara dr Eekhofa. Dr Rowell će se u ovoj Odluci navoditi kao lekar koji je zamenjivao nadležnog lekara, a dr Eekhof kao redovni nadležni lekar.

²² Žalba, par. 19.

Prevod

PJUN maja 2009. godine, u više navrata konstatovao da je žalilac u stanju da izađe pred sud i da mu se zdravstveno stanje popravlja.²³

10. Odbrana tvrdi i da je Pretresno veće pridalo neopravdano velik značaj "različitim stepenima nepoštovanja obaveza izveštavanja koje je odredilo Pretresno veće", te da stoga nije pokazalo dovoljno poverenja prema garancijama koje su dale VMA i Vlada Srbije da će posmatrati i pratiti žalioca i dostavljati potrebne informacije o žaliočevom zdravstvenom stanju.²⁴ Odbrana smatra da se neispunjenje te obaveze svodi samo na to da je izveštaj gastroenterologa dr Tarabara, koji leči žalioca, dostavljen kasno i da izveštaj neuropsihijatra dr Bucana, koji je osnov za onaj prvi izveštaj, nije dostavljen.²⁵ Kako odbrana tvrdi, okolnost da ta obaveza nije ispunjena nije mogla da se odrazi na zdravstveno stanje optuženog, i Pretresno veće nije trebalo da je uzme u obzir kad je donosilo odluku.²⁶ S obzirom na brojne dokaze o tome da VMA sarađuje s Pretresnim većem, odbrana tvrdi da je Pretresno veće moglo da se pouzda u garancije koje je VMA dala ovom prilikom.²⁷ Osim toga, odbrana tvrdi da je Pretresno veće za period koji bi žalilac privremeno proveo na slobodi moglo da odredi i režim izveštavanja po kom bi VMA i/ili nadležni lekar svakodnevno pratio njegovo zdravstveno stanje.²⁸

2. Odgovor tužilaštva

11. Po mišljenju tužilaštva, žalba se odnosi na konkretno pitanje da li je Pretresno veće pogrešilo kad je, s obzirom na sve okolnosti, odbilo zahtev za privremeno puštanje na slobodu.²⁹ Tužilaštvo tvrdi da je upravo Pretresno veće u najboljoj poziciji da oceni zdravstveno stanje optuženog i da su tokom čitavog postupka u ovom predmetu dostavljani detaljni izveštaji i redovne procene o žaliočevom zdravstvenom stanju. Zato,

²³ Žalba, par. 18, 20–21.

²⁴ Žalba, par. 15(iii), 24.

²⁵ Žalba, par. 24.

²⁶ Žalba, par. 24.

²⁷ Žalba, par. 24.

²⁸ Žalba, par. 22; v. takođe par. 9(iii).

²⁹ Odgovor, par. 7.

Prevod

tvrdi tužilaštvo, kad je reč o žaliočevom zdravstvenom stanju treba "u velikoj meri uvažiti" ocenu Pretresnog veća.³⁰

12. Po mišljenju tužilaštva, nema osnova za argument odbrane da je pokazano kako je rizik od pogoršavanja žaliočevog zdravlja "neznatan", jer zapravo ni redovni nadležni lekar ni lekar koji ga je zamenjivao nisu smatrali da bi opasnost da se žaliočevo fizičko ili psihološko stanje pogorša bila posledica privremenog puštanja na slobodu kao takvog.³¹ Tužilaštvo smatra da je Pretresno veće ispravno procenilo činjenicu da je lekar koji je zamenjivao nadležnog lekara prihvatio da se zdravstveno stanje može pogoršati tokom privremenog boravka na slobodi i da nije mogao da kaže da li će se žaliočevo zdravstveno stanje u tom periodu popraviti ili pogoršati.³² Tužilaštvo tvrdi da Pretresno veće nije pridalo prevelik značaj činjenici da lekar koji je zamenjivao nadležnog lekara nije mogao da isključi mogućnost da će se žaliočevo zdravstveno stanje pogoršati tokom privremenog boravka na slobodi, već je u Pobjanoj odluci napomenulo da se ta mogućnost ne može isključiti.³³

13. Što se tiče nepoštovanja propisane procedure za izveštavanje tokom žaliočevog prethodnog privremenog boravka na slobodi, tužilaštvo navodi da ni u jednom od 16 lekarskih izveštaja VMA dostavljenih u periodu od jula 2008. do marta 2009. godine nije u potpunosti poštovan režim izveštavanja koji je odredilo Veće, kako je to Pretresno veće istaklo u Pobjanoj odluci.³⁴ Osim toga, tužilaštvo tvrdi da žaliočevo lečenje na VMA nije bilo ni adekvatno ni sistematično, te da je konačno doprinela pogoršavanju žaliočevog zdravstvenog stanja, zbog čega je on tokom privremenog boravka na slobodi u više navrata morao da bude hospitalizovan.³⁵ Tužilaštvo tvrdi i da je jedini vid saradnje koji je VMA predložila u vezi s aktuelnim zahtevom za privremeno puštanje na slobodu uopštena garancija advokata Nacionalnog saveta za saradnju Republike Srbije, a ne garancija ijednog lekara koji bi lečio žalioca ili podnosio izveštaj Pretresnom veću.³⁶

³⁰ Odgovor, par. 6, 10, 23; v. takođe par. 11–22, gde se detaljno navodi istorijat izveštaja, prema utvrđenoj proceduri, i nalaza tokom celog suđenja.

³¹ Odgovor, par. 33, 34.

³² Odgovor, par. 34.

³³ Odgovor, par. 32.

³⁴ Odgovor, par. 38; v. takođe par. 14.

³⁵ Odgovor, par. 38–39; v. takođe par. 16.

³⁶ Odgovor, par. 41.

Prevod

Osim toga, tužilaštvo tvrdi da je u ponuđenoj garanciji predložen režim izveštavanja kojim bi se zaobišla odluka Pretresnog veća od 29. maja 2009. godine, u kojoj je izložena procedura za izveštavanje o žaliočevom zdravstvenom stanju.³⁷ Tužilaštvo tvrdi da Pretresno veće, zahvaljujući trenutno važećem režimu za redovno i transparentno izveštavanje o zdravstvenom stanju optuženog, može da proceni da li je žalilac i dalje u stanju da izađe pred sud, te da je taj režim stoga od ključne važnosti.³⁸

14. Konačno, tužilaštvo traži da se izveštaj redovnog nadležnog lekara od 24. decembra 2009. godine (dalje u tekstu: Izveštaj od 24. decembra 2009. godine) prihvati na osnovu pravila 115 Pravilnika i tvrdi da je taj izveštaj verodostojan i direktno relevantan za pitanje da li se moguće pogoršanje žaliočevog zdravstvenog stanja može odraziti na njegovu sposobnost da se vrati na suđenje.³⁹ Tužilaštvo tvrdi da je redovni nadležni lekar u Izveštaju napomenuo da žalilac pati od "recidivne tromboze vene u levoj nozi" i izričito preporučio da žalilac ne putuje avionom tokom narednih šest nedelja.⁴⁰ Tužilaštvo smatra da je ovaj Izveštaj od presudnog značaja za pitanje koje se pokreće žalbom.⁴¹

3. Replika odbrane

15. Odbrana u Replici tvrdi da se ne protivi tome da se Izveštaj od 24. decembra 2009. godine prihvati kao dodatni dokaz na osnovu pravila 115 Pravilnika.⁴² Međutim, odbrana zahteva da se meritum Žalbe razmotri nevezano za Izveštaj od 24. decembra 2009. godine, pošto bi on bio relevantan samo ukoliko se Pobjijana odluka poništi, a privremeno puštanje na slobodu odobri.⁴³ S tim u vezi, odbrana zahteva i da se očekivani

³⁷ Odgovor, par. 42; v. takođe par. 18–19. V. takođe *Tužilac protiv Jovice Stanišića i Franka Simatovića*, predmet br. IT-03-69-PT, Odluka o početku suđenja i modalitetima suđenja, 29. maj 2009. godine; *Tužilac protiv Jovice Stanišića i Franka Simatovića*, predmet br. IT-03-69-PT, Odluka o izmeni modaliteta suđenja, 9. jun 2009. godine; *Tužilac protiv Jovice Stanišića i Franka Simatovića*, predmet br. IT-03-69, *Corrigendum* Druge odluke o izmeni modaliteta suđenja, 7. septembar 2009. godine.

³⁸ Odgovor, par. 40.

³⁹ Odgovor, par. 43.

⁴⁰ Odgovor, par. 43–44.

⁴¹ Odgovor, par. 47.

⁴² Replika, par. 2.

⁴³ Replika, par. 2.

Prevod

izveštaj koji redovni nadležni lekar i/ili dr Falke, koji leči žalioca, treba da podnese 6. januara 2010. godine prihvati na osnovu pravila 115 Pravilnika.⁴⁴

16. Osim toga, odbrana tvrdi da pitanja pokrenuta u paragrafu 14 Odgovora tužilaštva treba odbaciti bez razmatranja njihove tačnosti ili relevantnosti za meritum Žalbe, ili pak da tužilaštvu treba naložiti da pokrenuta pitanja dostavi kao dodatne dokaze na osnovu pravila 115 Pravilnika.⁴⁵ Tužilaštvo smatra da Pretresno veće ta pitanja nije ni ustanovilo ni potvrdilo, o čemu svedoči i činjenica da ih nije uzelo u obzir u Pobjinanoj odluci.⁴⁶

V. DISKUSIJA

17. Pre svega, napominjem da je Žalba dostavljena tokom zimskog raspusta Suda i da nije dodeljena nijednom veću. Pošto sam se uverio u to da je Žalba hitna, rešavaću po njoj u skladu s pravilom 28(C) Pravilnika.

18. Među stranama u postupku nema spora oko toga da se žalilac već duže vreme nalazi u teškom fizičkom i psihičkom stanju. Smatram da se suština ove Žalbe tiče pitanja da li se žaliočevo fizičko i psihičko stanje dosad popravilo u takvoj meri da privremeno puštanje žalioca na slobodu ne bi dovelo do pogoršanja njegovog zdravlja, što bi poremetilo nastavak suđenja. S tim je povezano i pitanje da li se žaliočevo zdravstveno stanje može na odgovarajući način nadgledati tokom njegovog privremenog boravka na slobodi i da li će Pretresno veće dobijati izveštaje o tome.

19. Donoseći zaključak da bi se privremenim puštanjem na slobodu ugrozilo žaliočevo zdravstveno stanje, čime bi se poremetio nastavak suđenja, Pretresno veće se oslonilo na brojne lekarske izveštaje i podneske redovnog nadležnog lekara i lekara koji ga je zamenjivao.⁴⁷ S tim u vezi napominjem da Pretresno veće, kako to i odbrana tvrdi, nije potanko "navelo" niti je "stavilo u kontekst"⁴⁸ sve izjave redovnog nadležnog lekara i lekara koji ga je zamenjivao, na koje se odbrana poziva kad u svom Prvobitnom zahtevu

⁴⁴ Replika, par. 2. Taj se izveštaj očekuje na osnovu trajnog naloga Pretresnog veća o raznim modalitetima kojima treba obezbediti da žalilac učestvuje u svom suđenju, s obzirom na njegovo zdravstveno stanje. Relevantni nalozi navedeni su u fusnoti br. 37 ove odluke.

⁴⁵ Replika, par. 3.

⁴⁶ Replika, par. 4–5.

⁴⁷ Pobjinana odluka, par. 28–31.

⁴⁸ Žalba, par. 17.

Prevod

potkrepljuje argumente za privremeno puštanje na slobodu.⁴⁹ Pošto sam pregledao izjave koje je uglavnom dostavio lekar koji je zamenjivao nadležnog lekara i koje su prenesene u Žalbi,⁵⁰ smatram da one, čak i da ih je Pretresno veće izričito navelo ili ih "stavilo u kontekst", ne bi bitno uticale na zaključak da postoji rizik da će se žaliočevo zdravstveno stanje pogoršati ukoliko mu se odobri privremeni boravak na slobodi. U tom smislu, žalilac nije pokazao da Pretresno veće nije pridalo nikakav značaj, ili da nije pridalo dovoljno značaja, relevantnim faktorima kad je donosilo odluku.⁵¹ Konkretno, što se tiče predloga lekara koji je zamenjivao nadležnog lekara da tokom žaliočevog privremenog boravka na slobodi treba redovno proveravati njegovo zdravstveno stanje, smatram da, nasuprot onom što odbrana tvrdi,⁵² Pretresno veće to nije "ignoriralo" kao mogućnost. U stvari, Pretresno veće je insistiralo na potrebi da se održi trenutno važeći režim izveštavanja od strane nezavisnih, od suda određenih lekara, zajedno sa svakodnevnim nadzorom žaliočevih aktivnosti u PJUN-u, kako bi se mogao utvrditi odgovarajući raspored suđenja.⁵³ Kako bi se održala sama suština ovog sistema detaljnog izveštavanja tokom privremenog boravka na slobodi, pretresno veće je zaključilo da bi žalilac morao da se redovno pregleda kod od suda imenovanog nadležnog lekara, gastroenterologa i psihijatra.⁵⁴ Pretresno veće imalo je diskreciono ovlašćenje da oceni da je bolje držati se trenutno važećeg režima kako bi se sprečilo nepotrebno remećenje sudskog postupka.

20. Pošto je primilo k znanju dokaze o tome da se žaliočevo zdravstveno stanje postepeno popravilo tokom poslednjih nekoliko meseci u PJUN-u, Pretresno veće je zaključilo da, sudeći po izveštajima, žaliočevo zdravstveno stanje ne predstavlja prepreku ni za učestvovanje u suđenju ni za putovanje u Beograd.⁵⁵ U Pobjanoj odluci pominje se i to da se žaliočevo psihičko stanje popravilo u poslednjih nekoliko meseci i navodi nekoliko psihijatrijskih procena načinjenih u periodu od jula do decembra 2009. godine, kao i nekoliko izjava nadležnih lekara o tome.⁵⁶ Odbrana nije pokazala da je Pretresno

⁴⁹ V. Žalba, par. 4.

⁵⁰ *Ibid.*

⁵¹ Upor. gore, par. 4.

⁵² V. Žalba, par. 23; v. takođe par. 9(viii).

⁵³ Pobjana odluka, par. 33.

⁵⁴ Pobjana odluka, par. 33.

⁵⁵ Pobjana odluka, par. 28.

⁵⁶ Pobjana odluka, par. 28.

Prevod

veće pridalo neprimeren značaj "starim" dokazima kad je procenjivalo koje će faktore uzeti u obzir prilikom donošenja odluke.

21. Pošto je procenilo da se žaliočevo zdravstveno stanje popravilo, Pretresno veće je taj zaključak uporedilo s podnescima lekara koji je zamenjivao nadležnog lekara, koji je dopunio izjavu redovnog nadležnog lekara da bi se žaliočevo psihičko stanje moglo popraviti tokom boravka u Beogradu, precizirajući da se ne može isključiti ni da bi se žaliočevo zdravstveno stanje moglo pogoršati ukoliko mu se odobri privremeno puštanje na slobodu.⁵⁷ Smatram da Pretresno veće, nasuprot onom što odbrana tvrdi, nije pridalo neopravdano velik značaj tome što lekar koji je zamenjivao nadležnog lekara nije mogao da isključi mogućnost da će se žaliočevo zdravstveno stanje pogoršati tokom privremenog boravka na slobodi. Pošto je dobilo mišljenje lekara koji je zamenjivao nadležnog lekara da bi se žaliočevo zdravstveno stanje *moglo* pogoršati, Pretresno veće je opravdano uzelo to mišljenje u obzir kao faktor koji govori protiv odobravanja zahteva za privremeno puštanje na slobodu.

22. Osim toga, Pretresno veće uzelo je u obzir i žaliočevo fizičko i psihičko stanje tokom njegovog poslednjeg privremenog boravka na slobodi u Beogradu i konstatovalo da je on u tom periodu 15 puta bio hospitalizovan na VMA, a da po povratku u PJUN maja 2009. godine nijednom nije bilo potrebno da bude hospitalizovan.⁵⁸ Pretresno veće ukazalo je i na dva lekarska izveštaja koja se odnose na žaliočevo psihičko stanje tokom njegovog prethodnog privremenog boravka na slobodi, sačinjena januara i marta 2009. godine.⁵⁹ U tim izveštajima pokazuje se da su se izvesni događaji s kojima se žalilac suočio tokom privremenog boravka na slobodi zapravo nepovoljno odrazili na njegovo duševno zdravlje.⁶⁰ Pošto je razmotrilo te faktore, Pretresno veće je zaključilo da da privremeni boravak na slobodi nosi rizik pogoršanja zdravstvenog stanja optuženog, što bi moglo da dovede do poremećaja u sudskom postupku.⁶¹ Smatram da time nije počinjena greška u zaključivanju, te da je Pretresno veće imalo slobodu da odluči da li će česte hospitalizacije i izveštaje o povećanom psihičkom pritisku kom je žalilac bio

⁵⁷ Pobjana odluka, par. 29 i fusnota 50.

⁵⁸ Pobjana odluka, par. 30; v. takođe par. 31.

⁵⁹ Pobjana odluka, par. 30–31.

⁶⁰ Pobjana odluka, par. 30–31.

⁶¹ Pobjana odluka, par. 32.

Prevod

izložen tokom prethodnog privremenog boravka na slobodi uzeti u obzir kao faktore koji govore protiv odobravanja aktuelnog zahteva za privremeno puštanje na slobodu.

23. Što se tiče tvrdnje odbrane da je Pretresno veće pridalo neopravdano velik značaj tome što lekari koji su žalioaca lečili u Beogradu tokom njegovog poslednjeg privremenog boravka na slobodi nisu poštovali režim izveštavanja koji je Veće odredilo, napominjem da to, sudeći po izvorima na koje se poziva Pobjana odluka, zaista jeste ograničeno samo na jedan zakasneli izveštaj gastroenterologa i jedan na neprispeli izveštaj neuropsihijatra. Iako se to što se na osnovu ta dva slučaja izvodi zaključak o "različitim stepenima nepoštovanja obaveza izveštavanja" na prvi pogled može učiniti preterano strogim, ja smatram da Pretresno veće nije pogrešilo kad je iskoristilo svoje diskreciono ovlašćenje da te slučajeve uzme u obzir donoseći odluku da odbije zahtev za privremeno puštanje na slobodu. Uprkos tome što odbrana tvrdi da ti slučajevi neispunjenja obaveze nisu uticali i nisu mogli uticati na žaliočevo zdravstveno stanje, ja smatram da je Pretresno veće u najboljoj poziciji da donese takvu procenu. Pretresno veće je ta dva slučaja neispunjenja obaveze odmerilo u kontekstu složenog režima izveštavanja, koji je smatralo potrebnim kako bi se zaštitilo žaliočevo zdravstveno stanje i sprečilo remećenje daljeg sudskog postupka.

24. S obzirom na sve što je dosad rečeno, zaključujem da je Pretresno veće postupalo u razumnim okvirima svojih diskrecionih ovlašćenja kad je donelo odluku da odbije zahtev za privremeno puštanje na slobodu.

25. Što se tiče mogućnosti da se Izveštaj od 24. decembra 2009. godine prihvati kao dodatni dokaz, napominjem da je Izveštaj bio priložen uz Odgovor tužilaštva, te da je stoga postao sastavni deo sudskog spisa žalbenog postupka. Stoga nema potrebe da se procenjuje da li su ispunjeni kriterijumi za njegovu prihvatanje na osnovu pravila 115 Pravilnika. Međutim, smatram da Izveštaj od 24. decembra 2009. godine ne može da bude relevantan za pitanje da li je Pobjana odluka razumna, pošto je Izveštaj dostavljen po donošenju Pobjane odluke. Osim toga, kako to odbrana s pravom navodi u Republici, Izveštaj od 24. decembra 2009. godine morao bi se razmatrati u pogledu suštine samo ako

Prevod

bi se Žalba prihvatila. Iz istih razloga neće se razmatrati ni "očekivani" lekarski izveštaj, koji je trebalo da bude dostavljen 6. januara 2010. godine.⁶²

VI. DISPOZITIV

26. Iz navedenih razloga

- (i) **SMATRAM** da je Zahtev tužilaštva za izvođenje dodatnih dokaza bespredmetan, i
- (ii) **ODBIJAM** Žalbu.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu se merodavnom smatra verzija na engleskom.

Dana 7. januara 2010. godine,
U Hagu,
Holandija

/potpis na originalu/
sudija Christoph Flügge

[pečat Međunarodnog suda]

⁶² U trenutku donošenja ove odluke "očekivani" izveštaj još nije bio dostavljen.